

१०) रोजगार निर्मिती कार्यक्रम

- १) “संपूर्ण ग्रामीण रोजगार योजना”(SGRY) ..... मध्ये सुरु करण्यात आली.
 १) सप्टेंबर २००९   २) नोव्हेंबर २००९
 ३) डिसेंबर २००३   ४) जानेवारी २००९
- १) “Sampoorna Gramin Rozgar Yojaria” (SGRY) was launched in
 1) September 2001   2) November 2001
 3) December 2003   4) January 2001
- २) २०११-१२ मध्ये एकूण श्रमशक्तीमध्ये, नियमित रोजगार आणि प्रासंगिक रोजगाराचा काय हिस्सा होता ?
 १) स्वयंरोजगार ३२%, नियमित १८%, प्रासंगिक ३०% २) स्वयंरोजगार ३०%, नियमित ५२%, प्रासंगिक १८%
 ३) स्वयंरोजगार २०%, नियमित १८%, प्रासंगिक ६२% ४) यापैकी नाही
- २) What was the share of self employed, regular employees and casual labours in the total workforce in 2011-12 ?
 1) Self employed 52%, regular 18%, casual 30%
 2) Self employed 30%, regular 52%, casual 18%
 3) Self employed 20%, regular 18%, casual 62%
 4) None of these
- ३) आंतरराष्ट्रीय श्रम संघटनेच्या २०१८ च्या अहवालानुसार भारतामध्ये जगातील ..... टक्के बेरोजगार लोकसंख्या आहे.
 १) ९.४९   २) १०.४९   ३) ११.४९   ४) १०.९९
- ३) According to International Labour Organization Report 2018, India has ..... per cent of world's unemployed population.
 1) 9.49   2) 10.49   3) 11.49   4) 10.91
- ४) महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजनेअंतर्गत मिळणाऱ्या रोजगाराबाबत खालीलपैकी कोणते विधान योग्य आहे ?
 १) वर्षातून १०० दिवस ग्रामीण अकुशल व्यक्तीस रोजगार मिळतो.
 २) वर्षातून १०० दिवस ग्रामीण अकुशल कुटुंबास रोजगार मिळतो.
 ३) वर्षातून १०० दिवस ग्रामीण अकुशल कुटुंबातील एका प्रौढ व्यक्तीस रोजगार मिळतो.
 ४) वर्षातून १०० दिवस ग्रामीण अकुशल कुटुंबातील प्रौढ व्यक्तींना रोजगार मिळतो.
- ४) Which of the following statement is correct regarding Mahatma Gandhi National Rural Employment Guarantee Scheme ?
 1) Employment to unskilled rural person for 100 days in a year
 2) Employment to unskilled rural family for 100 days in a year
 3) Employment to one adult person in an unskilled rural family for 100 days in a year
 4) Employment to adult persons in a rural unskilled family for 100 days in a year
- ५) खालील विधाने विचारात घ्या.
 अ) पहिल्या पंचवार्षिक योजनेच्या अखेरीस भारतातील बेरोजगारांचे प्रमाण एकूण कर्त्या लोकसंख्येच्या २.९% होते.
 ब) दुसऱ्या पंचवार्षिक योजनेच्या अखेरीस भारतातील बेरोजगारांचे प्रमाण ३.६% होते.
 क) तिसऱ्या पंचवार्षिक योजनेच्या अखेरीस भारतातील बेरोजगारांचे प्रमाण ४.५% होते.
 वरीलपैकी कोणते/ती विधान/विधाने बरोबर आहे/त ?
 १) अ आणि ब   २) ब आणि क   ३) अ आणि क   ४) अ, ब आणि क

5) Consider the following statements.

- a) At the end of the First Five Year Plan the unemployment rate in India was 2.9% of the total working population.
- b) Unemployment rate in India was 3.6% at the end of Second Five Year Plan.
- c) At the end of the Third Five Year Plan the unemployment rate in India was 4.5%.

Which of the above statement/s is/are correct ?

- 1) a and b
- 2) b and c
- 3) a and c
- 4) a, b and c

6) खालील विधाने विचारात घ्या.

अ) वाढ सर्वसमावेशक असते जेव्हा ती रोजगार निर्माण करते.
ब) नियतकालिक श्रमशक्ती सर्वेक्षण दर्शविते की सप्टेंबर २०२१ व सप्टेंबर २०२२ मध्ये संपलेल्या तिमाहीत १५ वर्षे आणि त्याहून अधिक वयाच्या लोकांसाठी शहरी बेरोजगारीचा दर ७.२ टक्क्यांवरून ९.८ टक्क्यांपर्यंत वाढला आहे. वरीलपैकी कोणते / ती विधान / ने योग्य आहे / त?

- 1) केवळ अ योग्य आहे
- 2) केवळ ब योग्य आहे
- 3) दोन्ही अ आणि ब योग्य आहेत
- 4) वरीलपैकी कोणतेही नाही

6) Consider the following statements.

a) Growth is inclusive when it creates jobs.

b) The periodic labour force survey shows that the Urban unemployment rate for people aged 15 years and above increased from 7.2 percent to 9.8 percent during quarter ending September 2021 to quarter ending September 2022.

Which of the statement/s given above is/are correct ?

- 1) Only a is correct
- 2) Only b is correct
- 3) Both a and b are correct
- 4) None of the above

7) फिलिप्सचा वक्र हा कशासाठी उपयुक्त आहे ?

- १) भाववाढातिरेकाच्या अल्पकालीन बदलांचे विश्लेषण
- २) भाववाढातिरेकाच्या दीर्घकालीन बदलांचे विश्लेषण
- ३) बेरोजगारी आणि भाववाढातिरेकाच्या दीर्घकालीन बदलांचे विश्लेषण
- ४) बेरोजगारी आणि भाववाढातिरेकाच्या अल्पकालीन बदलांचे विश्लेषण

7) The Philips curve is useful for

- 1) analysing short-run movements of inflation
- 2) analysing long-run movements of inflation
- 3) analysing long-run movements of unemployment and inflation
- 4) analysing short-run movements of unemployment and inflation

c) महाराष्ट्र नागरी सेवा (सेवेच्या सर्वसाधारण शर्ती) नियम, १९८९ मधील तरतुदीनुसार ..... म्हणजे

- a) विशेष जिकिरीच्या स्वरूपाची कर्तव्ये,
- b) कामामध्ये किंवा जबाबदारीमध्ये विशिष्ट वाढ, या बाबींचा विचार करून एखाद्या पदाच्या अथवा शासकीय कर्मचाऱ्याच्या वित्तलब्धीमध्ये वेतनाच्या स्वरूपात दिलेली वाढ.

पर्यायी उत्तरे :

- १) संभाव्य वेतन
- २) कायम पद वेतन
- ३) विशेष वेतन
- ४) यापेकी नाही

- 8) As per the provision in the Maharashtra Civil Services (General Conditions of Service) Rules, 1981 ... viz.
- duties in the nature of special claims,
  - an increase in the emoluments of a post or a Government servant in the form of pay, having regard to specific increase in work or responsibility.

Answers options :

- 1) Prospective Pay   2) Permanent Post Pay   3) Special Pay   4) None of these

- 9) सप्टेंबर २००१ मध्ये जवाहर ग्रासमृद्दी योजना आणि रोजगार योजना ..... या योजनेत एकत्रित करण्यात आल्या.
- संपूर्ण ग्रामीण रोजगार योजना
  - स्वर्णजयंती ग्राम स्वरोजगार योजना
  - प्रधान मंत्री ग्रामोदय योजना
  - स्वर्णजयंती शहरी रोजगार योजना
- 9) In September 2001 the schemes of Jawahar Gram Samridhi Yojana and Employment Assurance Scheme have been integrated with .....
- Sampoorna Grameen Rozgar Yojana
  - Swarnajayanti Gram Swarozgar Yojana
  - Pradha Mintri Gramoday Yojana
  - Swarnajayanti Shahari Rozgar Yojana
- 10) भारतात कोणत्या प्रकारची बेरोजगारी आढळते ?
- अ) छुपी बेरोजगारी   ब) संरचनात्मक बेरोजगारी   क) हंगामी बेरोजगारी   ड) शिक्षित बेरोजगारी
- पर्यायी उत्तरे :**
- फक्त अ
  - ब आणि क
  - फक्त ड
  - यापैकी सर्व
- 10) Which types of unemployment are found in India?
- Disguised unemployment
  - Structural unemployment
  - Seasonal unemployment
  - Educated unemployment
- Answer Options :**
- only a
  - b and c
  - only d
  - all above
- 11) साहजिकच, स्वातंत्र्यपूर्व काळात कार्यशक्तीचा सहभाग दर होता.
- कमी
  - उच्च
  - किमान
  - सामान्य
- 11) Naturally, the work force participation rate was in pre-independence period.
- low
  - high
  - minimum
  - normal
- 12) ..... एखाद्या देशात म्हणजे एकूण लोकसंख्येमध्ये कार्यरत लोकसंख्येचे प्रमाण, वय आणि लिंग रचना, काम करण्याची वृत्ती, कामाची उपलब्धता इत्यादी घटकांवर अवलंबून असते.
- कार्यबल सहभाग दर
  - आर्थिक प्रगती
  - उच्च जीडीपी
  - मनुष्य शक्ती
- 12) ..... in a country i.e. proportion of working population to total population, depends upon such factors as age and sex composition, attitude to work, availability of work etc.
- The work force participation rate
  - Economic progress
  - High GDP
  - Man power

उत्तरे : १०) रोजगार निर्मिती कार्यक्रम

१-१	२-१	३-१	४-३	५-४	६-१	७-४	८-३	९-१	१०-४
११-२	१२-१								